

**Základní škola a Mateřská škola Březová, okres Opava,
příspěvková organizace**

**Dlouhodobá preventivní strategie rizikového chování žáků
na období 2021 až 2024**

projednáno pedagogickou radou dne: 22. 6. 2021

Vypracovali: Mgr. Stanislav Mička, Mgr. Petr Očadlík
Datum: květen 2021

Školní dlouhodobá preventivní strategie vychází z obecně platné legislativy, zákona č. 564/2004 Sb. (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a resortních metodických pokynů týkajících se projevů rizikového chování žáků.

Cílem prevence je diferencované působení na níže uvedené primární a sekundární cílové skupiny. Diferencované působení je zohledňováno v opatřeních, které realizujeme prostřednictvím svých aktivit.

Konkrétní rozpracování preventivního působení na cílové skupiny je rozpracováno v MPP.

1. Primární cílové skupiny

1.1. Žáci

Cílem působení v oblasti prevence rizikových projevů chování je žák:

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- schopný dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí
- s přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi
- schopný řešit, případně schopný nalézt pomoc pro řešení problémů
- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek
- otevřený a pozitivně nastavený k sociálním vztahům
- aktivně přijímající zdravý životní styl (životospráva, sportovní a kulturní aktivity)

1.1.2 Pedagogičtí pracovníci

Předpokladem naplňování cílů v oblasti prevence je pedagogický pracovník vzdělaný, kvalifikovaný, komunikativně, psychologicky a alespoň částečně speciálně pedagogicky vybavený. Svou osobností se pozitivně podílí na vývoji sebeuvědomění žáka a je schopen vyučovat za aktivní účasti žáků.

Zvyšování odolnosti žáků proti rizikovým projevům chováním vyžaduje **systémovou a koordinovanou** přípravu realizátorů preventivních aktivit ve školách a školských zařízeních.

2. Sekundární cílové skupiny

2.1. Rodiče dětí a veřejnost

Cílem je aktivní zapojení rodiny i veřejnosti do prevence rizikových projevů chování, a to prostřednictvím dostatečného informování a aktivitami specificky zaměřenými na tuto cílovou skupinu.

Důležité je i zapojení a spolupráce všech zainteresovaných subjektů jak resortu školství (PPP, SVP apod.), tak i resortů participujících a na primární prevenci spolupracujících (MPSV, MZ, MV, Policie ČR, OSPOD apod.).

3. Stručná analýza současného stavu

Z celé škály projevů rizikového chování žáků se ve škole v míře, která signalizuje nutnost preventivních aktivit, objevuje:

- a) **záškoláctví a skryté záškoláctví:** V posledních 2 letech velmi omezený jev. Pro svou relativní snadnost realizace vyžaduje problematika stále zvýšenou pozornost.

Záškoláctví a skryté záškoláctví v době distanční výuky:

V souvislosti s covidovou krizí se objevil nový fenomén – vyhýbání se distanční výuce. I toto je v naší škole jev spíše omezený, ale pro mnoho žáků velmi lákavý.

Řešení spočívá v apelu na rodiče, aby zakoupili svým dětem PC + kameru + mikrofon a důsledně dbali na to, aby se žáci připojovali.

Škola musí velmi důsledně vyžadovat omluvy zákonnými zástupci z distančních hodin, sestavit rozvrh distanční výuky (pravidelnost, zvyk, kontrola) a mít jednotný systém řízení výuky.

V případě nespolupráce žáka a zákonného zástupce bez zbytečného prodlení kontaktovat OSPOD

- b) **šikana:** je v podstatě ojedinělým, izolovaným jevem pohybujícím se v první fázi, maximálně na počátku druhé fáze. Nejčastěji v rovině slovního urážení, vulgárních nadávek. Souvisejícím jevem je kyberšikana. Nebezpečná pro svou snadnost a anonymitu. Problematika vyžaduje být stále ve střehu a vnímat situaci

- c) **drobný vandalismus:** projevuje se omezeně, izolovaně, a to zejména na chlapeckých WC (nevhodné kresby atd.) Mimo budovu školy se projevuje zejména v souvislosti s tím, když jsou k obědu banány, pomeranče, jogurty atd. Žáci odhazují slupky a kelímky na veřejná místa a v areálu školy. Problematika vyžaduje zvýšenou pozornost, neustálou osvětu a kontrolu

- d) **úrazy žáků při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech:**

školní rok 2018/2019 – **5,58 úrazu, přepočtený počet na 100 žáků**

absolutní počet úrazů **11** – většina při tělesné výchově

školní roky 2019/2020 a 2020/2021 nemají vzhledem ke covidové krizi vypovídací hodnotu

Počet úrazů má kolísavou úroveň. Po období mírného poklesu následovalo období mírného vzestupu a nyní opět přichází mírný pokles.

4. Opatření k minimalizaci uvedených projevů rizikového chování

- 1) Vypracování každoročního MPP s uvedením konkrétních postupů při prevenci uvedených jevů
- 2) Pravidelné proškolení pedagogických pracovníků v rámci DVVP (zejména bod b)
- 3) Jednotný přístup zaměstnanců školy k uvedeným jevům
- 4) Důslednost třídních učitelů při omlouvání absence žáků – zejména distanční výuka
- 5) Možnosti školy k zapůjčení výpočetní techniky žákům ze sociálně slabších rodin
- 6) Informovanost a těsná spolupráce s rodiči či zákonnými zástupci žáků
- 7) Nabídka volnočasových aktivit
- 8) Svědomité provádění dozorů, poučení žáků, odvádění žáků po ukončení výuky po schodech
- 9) Začlenění preventivní problematiky do vhodných předmětů, besedy, zabezpečení výukových materiálů, procvičování komunikativních dovedností žáků atd.)
- 10) Spolupráce s odbornými institucemi – „sít' pomoci“. Nutno nasadit také ankety a dotazníky mezi žáky

- 11) Pro maximální snížení úrazů především v tělesné výchově nutno průběžně přijímat organizační, pedagogicko-výchovná a technická opatření (např. pěnové míče, spec. míče pro vybíjenou, molitanové nářadí atd.)